

4194

۵۰۰

۱

۲۴۰

۶۶

اللَّهُ أَكْرَمُ الْأَشْيَاءِ

www.Ketab.ir

پژوهشی پیرامون ولایت فقیه
با تأکید بر شبهات



علی جعفرزاده دیزآبادی

سرشناسه: جعفرزاده، علی، ۱۳۳۶ -
 عنوان: نام پدر، داؤز: پژوهشی پیرامون ولایت فقیه با تأکید بر شبّهات / علی
 جعفرزاده، دیبادی.
 مشخصات نشر: قم: ارمغان کوثر، ۱۳۹۷.
 مشخصات نشری: ۲۶ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۴۰۴-۲-۳
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: ولایت فقیه
 موضوع: Wilayat al-faqih
 موضوع: ولایت فقیه -- احادیث
 موضوع: Wilayat al-faqih -- Hadiths
 موضوع: ولایت فقیه -- دفاعیه ها و ردیه ها
 موضوع: Wilayat al-faqih -- Apologetic works
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ پ ۴۷ ج ۸ / BP۲۲۳
 رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۴۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۲۵۸۰۱

پژوهشی پیرامون ولایت فقیه با تأکید بر شبّهات

نویسنده: علی جعفرزاده دیرآبادی
 ناشر: ارمغان کوثر
 صفحه آرا: حسین قاسمیان
 طراح جلد: مهدی جعفرزاده
 نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷
 تیراژ: ۵۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۴۰۴-۲-۳
 قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

فهرست

مقدمه	۱۱
-------	----

فصل اول: تبیین مفاهیم

۱. واژه ولایت	۱۵
الف. ولایت در لغت	۱۵
ب. ولایت در اصطلاح	۱۷
۲. واژه فقه	۱۹
الف. فقه در لغت	۱۹
ب. فقه در اصطلاح	۲۰
۳. واژه فقیه	۲۲
الف. فقیه در لغت	۲۲
ب. فقیه در اصطلاح	۲۲
۴. واژه حسیه	۲۴
الف. حسیه در لغت	۲۴
ب. حسیه در اصطلاح	۲۴
۵. واژه نقد	۲۵

۶. واژه‌ی دموکراسی ۲۶
۷. واژه‌ی عصر غیبت ۲۷

فصل دوم: ضرورت حکومت در جامعه بشری

- الف. ضرورت حکومت محض ۳۱
۱. ضرورت حکومت محض از دیدگاه عقل ۳۱
۲. ضرورت حکومت محض از دیدگاه نقل ۳۳
- آیات ۳۳
- روایات ۳۵
- ب. ضرورت حکومت دینی ۴۰
۱. ضرورت حکومت دینی از دیدگاه عقل ۴۰
۲. ضرورت حکومت دینی از دیدگاه نقل ۴۱
- آیات ۴۱
- روایات ۴۵

فصل سوم: ضرورت حاکمیت ولی فقیه

- الف. تاریخچه نظریه ولایت فقیه ۴۷
- ب. ساختار حکومت ولی فقیه ۵۰
- ج. حدود و اختیارات ولی فقیه ۵۴
- نقد و بررسی ادله قائلین به ولایت مقتیده ۵۹
- د. شرایط و ویژگی‌های ولی فقیه ۶۶
۱. ایمان و التزام عملی به اسلام ۶۷
۲. آگاهی استنباطی از قانون و احکام اسلامی (اجتهاد و فقاها) ۶۷
۳. تدبیر و کاردانی ۶۸
۴. عدالت ۷۰
۵. سیاست و شجاعت ۷۱

۶. آراستگی به فضائل اخلاقی	۷۲
هـ. ضرورت حاکمیت ولی فقیه	۷۴
۱. ضرورت حاکمیت ولی فقیه از دیدگاه عقل	۷۵
۲. ضرورت حاکمیت ولی فقیه از دیدگاه نقل	۸۱
آیات	۸۱
روایات	۸۵
۳. ضرورت حاکمیت ولی فقیه از دیدگاه فقها	۱۰۵
فصل چهارم: نقد و بررسی نظریه ناسازگاری ولایت فقیه با دموکراسی	
الف. تناقض جمهوری با ولایت فقیه	۱۱۳
وجه استدلال	۱۱۵
نقد و بررسی	۱۱۵
ب. ولایت فقیه و حاکمیت بی قید و شرط	۱۳۲
وجه استدلال	۱۳۳
نقد و بررسی	۱۳۳
ج. شرط ولایت فقیه، موجب بطلان جمهوری اسلامی	۱۳۷
وجه استدلال	۱۳۸
تبیین اشکال	۱۳۸
نقد و بررسی	۱۳۸
د. ولایت فقیه، معمای حل ناشدنی	۱۴۰
وجه استدلال	۱۴۱
نقد و بررسی	۱۴۲
هـ. شبهه ناسازگاری ولایت فقیه با آزادی	۱۴۳
تبیین اشکال	۱۴۳
نقد و بررسی	۱۴۴
نظریهٔ مختار	۱۵۳

فصل پنجم: نقد و بررسی نظریه عدم کارایی مدیریت ولایت فقیه

الف. عدم ارتباط دین با سیاست	۱۵۷
وجه استدلال	۱۶۱
نقد و بررسی	۱۶۲
رابطه بین عقل و دین	۱۶۵
جایگاه آگاهی های وحیانی	۱۷۰
قدر و دین	۱۷۱
همسویی دین با سیاست	۱۷۷
ب. عدم ارتباط فقه با سیاست	۱۸۳
وجه استدلال	۱۸۵
تبیین اشکال	۱۸۵
نقد و بررسی	۱۸۶
ج. حکومت به معنای قیومیت	۱۹۱
وجه استدلال	۱۹۲
نقد و بررسی	۱۹۲
د. شبهه ی عدم اولویت ولی فقیه در اداره جامعه	۱۹۸
وجه استدلال	۱۹۹
نقد و بررسی	۲۰۰
نظریه مختار	۲۰۳

فصل ششم: نقد و بررسی نظریه عدم جواز حکومت در عصر غیبت

الف. نفس غیبت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف	۲۰۷
وجه استدلال	۲۰۸
نقد و بررسی	۲۰۸
راز غیبت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ، در روایات	۲۰۹
۱. ترس از کشته شدن	۲۰۹

۲۰۹	۲. به عهده نداشتن بیعت با اُحدی
۲۱۰	۳. امتحان مردم
۲۱۰	۴. راز پنهان
۲۱۱	ب. آیات و خالف با قیام در عصر غیبت
۲۱۱	رجه استلال
۲۱۱	نقد و بررسی
۱۱۲	۱. صحیحۃ فیض بن قاسم
۲۱۳	نقد و بررسی
۲۱۴	۲. روایت مرفوعه روایت
۲۱۴	نقد و بررسی
۲۱۷	۳. حدیث متوکل بن هارون
۲۱۸	نقد و بررسی
۲۲۱	۴. صحیحۃ ابو بصیر
۲۲۱	نقد و بررسی
۲۲۴	۵. روایت عمر بن حنظله
۲۲۴	نقد و بررسی
۲۲۶	۶. روایتی از نهج البلاغه
۲۲۶	نقد و بررسی
۲۲۸	۷. روایت زر بن جیش
۲۲۹	نقد و بررسی
۲۳۱	۸. روایت سدیر
۲۳۱	نقد و بررسی
۲۳۳	۹. روایت جابر
۲۳۴	نقد و بررسی
۲۳۴	۱۰. روایت حسین بن خالد

۲۳۵	نقد و بررسی
۲۳۸	روایات موافق با قیام در عصر غیبت
۲۳۸	روایت اول
۲۳۹	روایت دوم
۲۴۰	روایت سوم
۲۴۱	روایت چهارم
۲۴۲	روایت پنجم
۲۴۳	روایت ششم
۲۴۴	روایت هفتم
۲۴۵	روایت هشتم
۲۴۵	روایت نهم
۲۴۶	روایت دهم
۲۴۷	نظریه مختار
۲۴۹	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی مطالب
۲۵۳	فهرست منابع

مقدمه

با سپاس از خداوند مهربان، درود روان بر انبیاء عظام لاسیما سید الانبیا محمد مصطفی ﷺ و جانشینان پاک آن حضرت، خصوصاً بر خاتم الاوصیا حضرت بقیه الله ﷺ و جناب الشرف.

موضوع ولایت یکی از محوری ترین مسائل اعتقادی در مجموعه ی کلام اسلامی، از دیرباز مورد بحث و گفتگوی جدی میان اندیشمندان اسلام بوده است که متأسفانه بعد از پیامبر اسلام ﷺ مورد بی مهری گسترده تر گرفته و از این رو بالاترین ضربه به پیکره ی اجتماع اسلامی وارد شده است. رسوعی است که در قرآن کریم مکرر به آن پرداخته شد و اعلان عمومی آن به امت اسلامی، در روز یک فریضه ذهن پیامبر اکرم ﷺ را به خود مشغول ساخته بود. تا آن جا که در روز غدیر خم در یک مراسم رسمی با بانگ «من کنت مولاه فعلی مولاه» آن را به سمع همه رسانید و تهدید الهی^۱، به رضایت از سوی حق تعالی و اکمال دین و جاودانگی آن تبدیل گشته است.^۲

۱. یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربک، مائده / ۶۷

۲. وإن لم تفعل فما بلغت رسالته... همان

۳. الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی و رضیت لکم الاسلام دیناً، مائده / ۳

آری ولایت پیامبر اسلام ﷺ و ائمه معصومین علیهم السلام که در راستای ولایت الهی است مهم ترین امانت الهی است که به تصریح قرآن کریم آسمان ها و زمین و کوه ها از پذیرش آن درماندند و از حمل آن خوف و واهمه داشتند، که این افتخار نصیب انسان ها گشته است.^۱

ولایت فقیه که موضوع این نوشتار است ولایتی است در راستای ولایت پیامبر اکرم ﷺ و ائمه معصومین علیهم السلام، که ولایت آنان نیز شعاع پرفروغی از ولایت الهی است. نیایی طبع اجرایی ولایت فقیه در قالب حکومت دینی با شعار عدالت محوری و عدم مداخله، مستکبران، سبب طرح شبهاتی جهت ایجاد تردید و تزلزل در این باور مقدس گردید و ضرورت روشنگری بیشتر آن را نمایان ساخته است.

لذا بر آن شدیم ضمن بررسی ضرورت حاکمیت ولایت فقیه در عصر غیبت از دیدگاه عقل و شرع و نهادهای گردن مشروعیات آن، برپاره ای از شبهات مطرح شده تمحّض نماییم تا با تبیین مبنای فکری صاحبان شبهه و براساس شواهد عقلی و نقلی پاسخ منطقی داده باشیم و ثابت نماییم که حاکمیت ولایت فقیه، نه تنها با دموکراسی و آزادی مغایرت ندارد بلکه عین آن با تأمین آزادی های معقول و منطقی است و به استبداد و خودکامی منجر نمی گردد، بلکه در جهت عکس آن عمل می نماید.

همچنین حاکمیت جامعه دینی، نه تنها به مدیریت فرد نیست بلکه مجموعه آیین های آسمانی به ویژه آیین اسلام در متن خود بر دارند. تمامی قوانین حکومتی است.

افزون بر آن نه تنها حکومت در عصر غیبت، طاغوتی و محکوم به شکست نیست بلکه حکومتی است مشروع که اقامه آن در صورت امکان ضرورت دارد.

۱. «إنا عرضنا الامانة على السماوات والارض والجبال فأبين أن يحملنها فأشفقن منها وحملها الانسان».

از آن جایی که هیچ اثری از آثار بشری از خطاهای احتمالی مبزانیست؛ اثر حاضر هم از این قانون مستثنی نیست. فلذا از محققان و اندیشمندان حوزه و دانشگاه عاجزانه خواستارم که به منظور غنا بخشی این مباحث، خطاهای احتمالی این اثر را به نگارنده مدیه نمایند.

بی‌گن، پیشنهادهای اصلاحی و تکمیلی شما خوانندگان و دانش پژوهان عزیز و منتقدان ژرف نگ بر غنای این نوشتار خواهد افزود.

من الله التوفیق و علیه التکلان

علی جعفرزاده